

Sarbedaran Ayaklanmasından 44 Yıl Sonra: Devrimci Savaşın Zorlukları

11.02.2026 • İran Komünist Partisi MLM • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Bu yazı İran Komünist Partisi (MLM)'in yayın organı *Ataş*'ta yayınlanmış, *revcom.us* gönüllüleri tarafından İngilizceye çevrilmiştir. Türkçesini okurlarımızla paylaşıyoruz.

47 yıldır biriken acı, baskı, zulüm ve yoksulluğun haykırışı bütün İran'ı kapladı ve Humeyni'nin emriyle kanla bastırıldı.

Eşitsiz ve öfke dolu savaşta sayısız insan yaşam ve özgürlük için baskıcılarının suratlarına haykırdılar. Bu ülkenin çocukları, yaşayabilmek için, onurlu ve yaşanabilir bir hayat için kendi hayatlarını özgürleştirebilmek için verdiler. Bugün, Sarbedaran Ayaklanmasının 44. Yıl dönümünde saygı ve gurur ile bu yolda dik duran ve teslim olmayanları anıyoruz.

Tıpkı bugün olduğu gibi 44 yıl önce de İslam Cumhuriyeti'nin devrimci bir şekilde devrilmesi İran halkının büyük çoğunluğu için acil bir ihtiyaçtı. Sarbedaran Ayaklanması bu acil ihtiyaca karşı bir cevap olarak doğdu fakat devrimi gerçekleştiremedi. Bu devrim hala ajandamızdadır. İslam Cumhuriyeti rejimini tamamen ortadan kaldıran, ezilen ve sömürülen halkımızın acil ve uzun vadeli çıkarlarına uygun bir devrim. Temelden farklı bir siyasi, ekonomik ve sosyal düzen kuran bir devrim. Bu suçluları ve onların tüm ekonomik, bürokratik ve askeri aygıtlarını ortadan kaldıracak; tüm halkın bilgeliğine, tutkusuna, gücüne ve katılımına dayanarak yoksulluğu ve baskıyı ortadan kaldıracak bir devrim. Bu devrim milyonlarca insanın günlük yaşamının ve emeğinin meyvelerini, toprakların kaynaklarını her şey eskisi gibi devam ederken İslamcı veya İslamcı olmayan mega-kapitalistlerin ve onların emperyalist efendilerinin azınlığı tarafından tekelleştirilmesine ve kontrol edilmesine izin vermeyecek!

1982 yılının 26 Ocak günü Amol şehrinde gerçekleşen ayaklanma, İran Komünistler Birliği'nin 1981'de başlattığı İslam Cumhuriyetini devirmek için gerçekleşen silahlı mücadelenin en ileri aşamasıydı. Uçmayı Öğrenen Kuş (The Bird That Was Learning To Fly) kitabı Sarbedaran Ayaklanmasının ve devrimci savaşın başlangıç niteliğinde bir özetini sunar. Bütün savaşçılar tarafından okunmalıdır.

Bu mücadele hedeflerini gerçekleştirmede başarısız olmuştur fakat buradan öğrenilen dersler hala geçerlidir. Sarbedaran Ayaklanması'nı anmanın çerçevesi, amacı ve hedefi, bununla ilgili bütün tartışmalar her zaman devrim ile ilgilidir: Devrim nedir? Hangi sorunları kimin için çözmeyi amaçlamaktadır? Bu soruların hayati önemi Zahedan'dan Mahabad'a bu bölgedeki ülkelerden Pakistan'dan Yemen ve Türkiye'ye ABD'den Çin'e kadar tüm dünya ve tüm insanlığa kadar ezilen ve sömürülen kitlelerin kaderini ilgilendirir ve onları birbirine bağlar.

Bu soruların cevapları sadece devrimin bilimsel teorisiyle anlaşılabilir yani (devrimci lider Bob Avakian tarafından geliştirilen) yeni komünizmle. Dolayısıyla bu devrimi gerçekleştirmenin anahtarı bu bilimi anlamak ve uygulamaktır. Hatta aslına bakılırsa "devrime nasıl önderlik edeceğimiz" bu bilimi anlayarak ve uygulayarak, devrimi gerçekleştirirken üzerine inşa edilir ve geliştirilir. Bu teorinin temel uygulaması, devrimi gerçekleştirmenin önündeki engelleri belirlemek ve bunları aşmanın yollarını bulmaktır.

Bu yöntem ve yaklaşım değişen seviyelerde bir karmaşıklık içerir. "İran'da Komünist Devrim'in Manifestosu ve Programı", "İran Sosyalist Cumhuriyeti Taslak Anayasası" ve "İran Devriminin Yolunun Stratejisi" belgeleri bu anlayışı temel bir seviyede ortaya koyarken her aşamada geliştirilmesi gereken mücadelenin önemli politikalarını ortaya koyar.

Bizim için yapılması gereken bellidir: Bu teoriyi ve bunun İran devrimi için spesifik uygulamasını güçlü bir güce dönüştürmeli ve bu devrimin, "güvenlik-askeri" engeller ve devletin baskısı dahil olmak üzere çok sayıda entelektüel, siyasi, ideolojik ve pratik engeli aşmanın önünü açmalıyız. Bunlar, öngörmemiz gereken bazı temel sorunlar ve ele alınması gereken bazı zorluklardır: 1) Rejimin faşist baskısı, 2) devletin dışındaki başka kapitalist-emperyalist güçler tarafından desteklenen ve "liderler", "alternatifler" olarak sunulan burjuva güçler, 3) devrimin saflarında olması gereken milyonların miadı dolmuş fikirleri ve bilim karşıtı düşünüş biçimleri, 4) küçük

burjuvazinin parçası olan entelektüeller ve özellikle öğrencilerin herhangi bir kesiminin veya ufak bir bölümünün dahi bu sistemin entelektüel çerçevesinden çıkamamış dolayısıyla komünist devrime karşı geliştirilen teorilere karşı ayağa kalkamıyor oluşları.

Komünist devrime giden yol örülecekse bu zorluklarla yüzleşmeli ve onları aşmalıyız. Binlerce insan bu devrimin stratejik komutanları olarak örgütlenmelidir ki milyonlarca insana gerçek bir devrimin stratejisini yayabilsinler ve milyonlar; devrimin hedef, amaç ve planını anlayabilsin ve kendi katkılarını sunabilsinler.

Sarbedaran Ayaklanmasının yenilgisinden sonra pek çok eski savaşı hayal kırıklığına uğradı, kafaları karıştı ve devrimin saflarını terk ettiler. Bu ayaklanmadan birkaç yıl önce devrimci komünistler 1976 yılında Çin'de revizyonist bir darbe olduğu ve kapitalizmin restore edildiği gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kaldı. Bu yenilginin boyutu ve dünyanın her tarafındaki komünist devrimler için yıkıcı sonuçlarının anlaşılması konusunda zorlanıyorlardı. Aslında, Çin'de kapitalizmin restorasyonu yani komünist devrimlerin birinci dalgasının kapanması tsunami şeklinde komünist devrimin saflarından geriye çekilmelerin belirleyici nedeniydi. Devrimcilerin büyük çoğunluğu, yenilgiyi ve bunun dünyadaki komünist devrimlerin ilk dalgasının sonu olduğunu bilimsel olarak anlayamadı, bunun nedenlerini ve sonuçlarını da anlayamadı ya da bu deneyimi —hatta bu yenilgiyi— mevcut düzene karşı inisiyatifi yeniden ele geçirmek ve yeni bir komünist devrim dalgası başlatmak için bir temel haline getirme olasılığını ve gerekliliğini düşünemedi.

Şimdi, objektif olarak önümüzde çok önemli fırsatların açıldığı başka bir tarihi dönüm noktasındayız. O zamanlar sahip olmadığımız, bugün sahip olduğumuz en büyük silah, Bob Avakian tarafından geliştirilen yeni komünizmdir. Bugün, elimizde yeni komünizm yani devrimin odaklanmış ve daha da geliştirilmiş teleskobu ve mikroskobu olan az sayıdaki devrimci komünistler tüm dünya kapitalist sistemindeki krizin gerçek bir devrim için sağladığı büyük fırsatları çok daha az hata yaparak yakalama olanağına sahibiz. Artan sayıda daha fazla insanı bu devrime çekmeliyiz; arkaplanlarına, güçlü ve zayıf oldukları noktalara bakmaksızın, hangi sosyal tabandan geldiklerinden bağımsız olarak bu insanlar da devrime insanları çekme sorumluluğuna sahiptir. Özellikle de devrimin öncüleri ve ön saflardaki savaşçıları olmaları için

toplumun en yoksullaştırılmış kesimlerinden insanları çekmelidirler.

Bu mücadelenin herhangi bir garantisi veya önceden belirlenmiş bir sonucu yoktur. Ancak insanlık, İran'dan ABD'ye ve dünyanın her bir köşesinde sömürülen ve ezilen milyarlarca insan bu sistemi devirmelidir. Bu sistemin altında yatan çelişkiler düşünüldüğünde sistemi devirmek için çok güçlü bir temel bulunmaktadır. Ancak şayet bir öncüye sahip olmazsak bu fırsatta harekete geçebilecek bir güç olmayacak ve sonuç yine tarihi bir hayal kırıklığı ve beraberinde umutsuzluk ve öfke olacaktır.

Ciddi ve disiplinli bir devrimci öncü olmak, devrimin "temel sorunları" ile aktif olarak mücadele etmek ve bu temelde, bu çerçevede içerisinde karşı karşıya olduğumuz acil sorunları ele almak bir zorunluluktur: Bir yandan toplumu devrimci bir yönde dönüştürmek için gündelik bazda çalışmak diğer yandan ise bugünkü faaliyetlerimizi bu stratejiye bağlayabilmemiz için bir strateji geliştirmek (hem siyasi hedef hem de egemen devletin şiddet yoluyla devrilmesi için strateji).

Sadece İran ve Ortadoğu'nun değil bütün dünyanın içerisinde bulunduğu altüst oluş içerisinde böylesi bir kültürün, durumun ciddiyetini hissedilen ve dünyayı değiştirmek için gerçek bir yol arayan birçok kişi tarafından benimsenmesi için çok hızlı bir şekilde harekete geçmeliyiz. Devrimin safları her gün büyümeli ve gelişmelidir.

Bugün yeni komünizme derinlemesine girmiş olmak devrim için hazırlanmanın önemli bir parçasıdır. Bu bağlamda Avakian şunun altını çizer:

Devrimin stratejisini popülerleştirmek bu stratejiyi uygulamanın önemli bir parçasıdır. Şayet bir strateji uyguluyorsak ancak bu stratejinin ne olduğunu kendimiz tam olarak anlamıyorsak ve kitlelerle bu konuyu konuşmuyorsak bu ne tür bir stratejidir ve gerçekte ne için bir stratejidir? Olumlu taraftan şunu tekrar vurgulamak istiyorum: Devrim stratejisini doğru, anlamlı ve canlı bir şekilde yaygınlaştırmak, bu stratejiyi uygulamanın önemli bir parçasıdır. Bizler bu stratejiyi popülerleştirebilirsek ve artan sayıda insanı bu stratejiye angaje edebilirsek işte o halde bu objektif zeminin kendisi olur. İnsanların nasıl düşündüğünü özellikle de devrimin mümkünlüğü ve devrim yapmanın stratejik kavramsallaştırılması noktasında insanların nasıl düşündüğünü etkiler. İnsanlar, devrimi gerçekten gerçekleştirmek için meseleler üzerinde çalışıldığını ne

kadar çok anlarsa devrimi nasıl gerçekleştireceklerine ve yürütülen çalışmaların bu stratejik kavrayışa uygun olarak ve onu uygulamak için nasıl ilerleyeceğine dair geliştirilen stratejik kavrayışla o kadar çok ilgilenirler ve bu kavrayış onlar için o kadar canlı hale gelir.

Sarbedaran'ın mesajı şudur: İslam Cumhuriyeti'nin veya bu faşistlerin yerine geçecek herhangi bir rejimin yürüttüğü tek taraflı savaşı sonlandırabilmek için halkın kendi devrimci ordusuna ihtiyacı vardır. Halk kendi baskı ve sömürü koşullarına karşı savaşacak, hayatlarını feda edecek ve cesareti yaygınlaştıracaktır. Mesele şudur, bütün bunlar siyasi bir odak noktası bulmalı, net bir program ve bu programı gerçekleştirebilecek bir stratejiye sahip olmalıdır. Böylelikle, tekrarlanan tarihi yenilgileri zafere, İran Yeni Sosyalist Cumhuriyeti'nin zaferine dönüştürebiliriz. Çünkü bu toplumu eski ve yeni biçimlerdeki yüzyıllardır süren baskı ve sömürünün pençesinden gerçekten kurtarabilecek ve dünyanın her köşesindeki insanlığa ilham verebilecek tek alternatiftir.